

STORTINGET

Representantforslag 153 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Morten Wold og Sylvi Listhaug

Dokument 8:153 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Morten Wold og Sylvi Listhaug om å etablere et utbyggingsselskap for sykehus

Til Stortinget

Bakgrunn

Det er store behov for investeringer i nye sykehusbygg over hele landet, da mye er gammelt og preget av elendig vedlikehold. Siden sykehusene og helseforetakene forvaltes som foretak, fungerer de som egne enheter der man ikke politisk vedtar å gi penger til å bygge nye sykehus. Det er krav om at helseforetakene har egenkapital som står «i forsvarlig forhold til foretakets virksomhet». Det er en slags sparekonto. Denne sparekontoen brukes når det skal bygges nye sykehus, der man tar opp investeringslån med egenkapital på 30 prosent. Et eksempel som tømmer mye av sparekontoen, er nye Oslo universitetssykehus, som koster minst 40 mrd. kroner og derfor krever minimum 12 mrd. kroner i egenkapital. Dette går på bekostning av andre sykehusprosjekter når de er klare til å ta opp investeringslån, og det rammer pasientene når ressursene må vris til bygninger.

Den valgte modellen gjør at flere sykehusprosjekter står i fare. Sommeren 2022 besluttet styret i Helse Sør-Øst å utsette ny kvinneklinikk ved Sørlandet sykehus på ubestemt tid. Andre eksempler er utbygging av Ålesund sjukehus, samt at andre byggetrinn på nytt sykehus i Stavanger står i fare.

Forslagsstillerne mener finansieringen av nye sykehusbygg ikke må få konsekvenser for sykehusenes driftsbudsjett, og heller bør ses på som en helhetlig investering gjennom et eget utbyggingsselskap. Selskapet må sørge for at byggene bygges etter størrelse og modell som er tilpasset helseregionens behov, fremfor hva egenkapitalen til hver enkelt helseregion kan dekke.

Flere nye sykehus eller utbygging av eksisterende sykehus er blitt bygget med for lite kapasitet på grunn av økonomien i de enkelte helseforetakene. Budsjettsprekker eller økte kostnader kan fort bety kutt i planlagt infrastruktur og kutt i pasientbehandling ved eksisterende sykehus. Konsekvensen er at sykehusene er underdimensjonerte allerede ved åpning.

Forslagsstillerne mener det må tas kontroll over utbygging av sykehus, og at finansiering av infrastruktur ikke skal gå på bekostning av pasientbehandlingen.

Lenge var utbygging av hovedveinettet et trist kapittel i Norge. Situasjonen var preget av stykkevis og delt utbygging, det var tidkrevende og med for lav kapasitet. Fremskrittspartiet sørget for etablering av veiutbyggingsselskapet Nye Veier med rammebetingelser som gjorde det mulig med langsiktig planlegging og finansiering. Dette har raskt gitt nødvendig ny utbygging av høyhastighetsveier som bygger landet sammen, med forpliktelser knyttet til vedlikehold.

Etableringen av veiselskapet har tjent oss vel. Forslagsstillerne mener at lærdommen fra Nye Veier også skal brukes ved utbygging av annen offentlig infrastruktur, som sykehusbygg. Langsiktig planlegging og finansiering vil kunne sørge for mer effektiv utbygging til en lavere kostnad. Vedlikeholdsansvaret er også en viktig del av helheten ved slike prosjekter. Dagens sykehusstruktur er dessverre i stor grad preget av gammel bygningsmasse med et over tid elendig vedlikehold.

Et utbyggingsselskap for sykehus vil kunne konsentrere seg om sykehusbyggene, og dermed sikre at sykehusenes budsjetter for drift og investeringer skilles. Det må sørges for tilsvarende rammebetingelser knyttet til planlegging og finansiering som i veiselskapet Nye Veier AS. Selskapet skal ha ansvar for både utbygging og drift og vedlikehold av disse sykehusbyggene. Utbygging av sykehusbygg skal ikke lenger ramme pasientene i form av kutt i behandlingsskapiteten.

Utbyggingsselskapet opprettes som et statsaksjeselskap med sykehusbygg som formål og tildeles som portefølje planlagte sykehusinvesteringer samt drift av disse. Selskapet skal gis en stabil og forutsigbar finansiering og skal også ha anledning til å gjøre egne låneopptak hos staten eller i markedet.

Forslagsstillerne mener at utbygging av nye sykehusbygg er et godt eksempel på viktig offentlig infra-

struktur der investeringene skal kunne gjøres utenfor handlingsregelen, jmfør Dokument 8:245 S (2021–2022) Representantforslag om ny økonomisk politikk og samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer i Norge, jf. Innst. 139 S (2022–2023).

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen etablere et eget utbyggingsselskap med ansvar for investeringer i, utbygging, drift og vedlikehold av sykehus etter modell av Nye Veier AS.

8. mars 2023

Bård Hoksrud

Morten Wold

Sylvi Listhaug